

ERR kasutab oma veebilehtedel http küpsiseid. Kasutamist jätkates nõustute kõikide ERR-i veebilehtede küpsiste seadetega

SAIN ARU

LOEN VEEL

novaator

Eesti talved on läänetuulte tuules üha pehmemad

EESTI TALVED ON LÄÄNETUULTE TUULES ÜHA PEHMEMAD

Jaga

00:07 / 02:26

Foto: Siim Lõvi /ERR

KESKKOND

18.08.2025 08:55

Idast pole meil kunagi midagi head oodata, vähemalt mitte talvekuudel. Hiljutine **uuring** näitab nüüd, et krõbedaid ja idatuultega pakasetalvi jääb Eestis järjest harvemaks. Selle asemel on üha enam valdavad pehmed ja läänetuultega ilmad, mis toovad meile pigem lörtsi kui paukuvat pakast.

Tartu Ülikooli füüsika instituudi teadur Piia Post ja Kieli Helmholtzi ookeaniuuringute keskuse teadur Andreas Lehmann avaldasid ajakirjas **Journal of the European Meteorological Society** sel teemal põhjaliku analüüsi. See kinnitab, et Atlandi ookeani kohal valitsevad ilmapuustid on viimase 72 aasta jooksul selgelt muutunud. Võrreldes varasemaga soosivad need läänetuuli, mis toovad Läänemere äärde pehmemat ja niiskemat õhku.

Post ja Lehmann kasutasid aastatel 1950–2022 kogutud andmeid. Nad analüüsisid masinõppe abil enam kui 70 aasta igapäevaseid ilmakaarte, et

tuvastada, millised suured ilmasüsteemid meie talvi kõige enam mõjutavad.

Selgus, et läänetuultega seotud ilmastikutingimuste esinemissagedus kasvas selle ajaga ligi 14 protsenti. Idatuuli ja külma toovate olude sagedus vähenes samal ajal üle 11 protsendi. Teisisõnu on soojade läänetuultega päevade arv talvekuudel kasvanud ja külmade idatuultega päevade arv vähenenud.

Ilmahuvilised valisid aasta ilmanähtuseks mulluse sooja septembri

Muutus peegeldub otseselt meie kodumeres. Tugevamad läänetuuled on seotud suuremate vee sissevooludega Läänemerre, mis tõstavad selle taset ja mõjutavad veevahetust Põhjamerega. Samuti muutub Läänemere suuremate hoovuste teekond.

Põhjus peitub Atlandi ookeani kohal laiuvates suurtes ilmasüsteemides. Meie talvi kujundab peamiselt kahe suure rõhkkonna – Islandi madalrõhkkonna ja Assoori kõrgrõhkkonna – jõukatsumine. Mõnikord on rõhuerinevus nende rõhkkondade vahel suur: Islandil on rõhk tavapärasest madalam ja Assooridel tavapärasest kõrgem. Siis tekib soojemale ja niiskemale õhule Atlandilt justkui otsetee, mis tagab meile pehmed talved.

Uuring näitabki, et just see läänevoolu soosiv olukord on viimastel aastakümnetel muutunud üha valdavamaks. Samal ajal on külma idatuult tekitavad süsteemid jõudu kaotanud.

See ei tähenda, et Islandi rõhusüsteem oleks lõplikult alla andnud. Pigem on kaalukauss kaldunud lihtsalt ühele poole ja Atlandi ostsillatsiooni positiivse faasiga pehmete talvepäevade arv on viimastel aastakümnetel, eriti alates 1980. aastatest, märgatavalt kasvanud.

Teadusuudised on Vikerraadios eetris esmaspäevast reedeni ca kell 8.35 ja laupäeval ca kell 8.25.

Toimetaja: Airika Harrik, Jaan-Juhan Oidermaa

[tartu ülikool](#)[kliima](#)[ilm](#)[talv](#)[lumi](#)[külm](#)[tuul](#)[pakane](#)[piia post](#)[tuuled](#)[talved](#)